

Justitiedepartementet

103 33 Stockholm

Meddelarskyddslagen – fler verksamheter med stärkt meddelarskydd (SOU 2017:41)

Saco har getts tillfälle att lämna synpunkter på betänkande av utredningen om ett stärkt meddelarskydd för privatanställda i verksamheter som är helt eller delvis offentligt finansierade. Utredningen ska överväga om det finns skäl att låta meddelarskyddslagen¹ omfatta flera verksamhetsområden än tidigare beslutade skola, vård och omsorg.

Meddelarskyddslagen som trädde i kraft 1 juli 2017 grundar sig på utredningen Stärkt meddelarskydd för privatanställda i offentligt finansierad verksamhet (SOU 2013:79). Saco ställde sig positiva till utredningen och tillstyrkte lagförslaget.

I Sacos remissvar framhölls bland annat att ett stärkt meddelarskydd kan bidra till att missförhållanden kommer fram, förbättrad möjlighet till insyn i hur skattemedel används, stärker brukarnas ställning och är viktigt för allmänhetens förtroende för offentligt finansierad verksamhet. Saco anförde också att det borde utredas om även andra områden än vård, skola och omsorg ska omfattas av meddelarlagen vilket nu har gjorts i aktuell utredning.

Dessvärre har utredningen funnit att flertal av de områden som utretts bör lämnas utanför meddelarskyddslagen. Endast inom den s.k. allmänna kollektivtrafikens område liksom för färdtjänst, riksfärdtjänst och skolskjuts anges övervägande skäl tala för att införa ett stärkt meddelarskydd. Ett stärkt meddelarskydd inom övriga verksamheter menar utredningen inte har ansetts lämpligt eller, utifrån generella kriterier, möjligt att genomföra.

Det är viktigt att poängtera att utredningens uppgift är, precis som konstateras i avsnitt 6.2.3 att göra en *noga avvägning* när behovet av ett stärkt meddelarskydd är så stort att de negativa konsekvenserna måste accepteras. Här måste således en helhetsbedömning göras. Vid en sådan prövning ska utredningen beakta generella kriterierna som fastslagits i meddelarskyddslagen.

¹ Lag (2017:151) om meddelarskydd i vissa enskilda verksamheter

Vad gäller urvalskriterierna framgår det av tidigare utredning (SOU 2013:79) att dessa syftar till att avgränsa inom vilka verksamheter det är lämpligt att stärka meddelarskyddet i förhållande till privata arbetsgivare. *Ju fler* av kriterierna som är uppfyllda, desto intressantare blir det att överväga att inkludera ett verksamhetsområde eller verksamhet. Ett liknande resonemang har inte förts i den här utredningen. Det framgår inte med önskvärd tydlighet att en helhetsbedömning utifrån samtliga intressen och kriterier har gjorts vid prövningen. Saco anser därför inte att utredningen i tillräcklig mån tagit hänsyn till behovet av ett stärkt meddelarskydd.

Mot ovan bakgrund anser Saco att utredningen har varit för strikt i sin bedömning av vilka områden som bör omfattas av meddelarskyddslagen.

Saco bilägger också yttrande från Sacoförbunden Sveriges läkarförbund och Akademikerförbundet SSR. Sacoförbundet Sveriges Ingenjörer ansluter sig till Sacos yttrande.

Vänligen

Lena Granqvist

Jenny Wahlbäck